

Adroddiad ar Adolygiad Ymarfer Oedolion

Adolygiad Cryno o Arfer Oedolion Bwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro

Parthed: APR 01/2021

Amlinelliad cryno o'r amgylchiadau sydd wedi arwain at yr Adolygiad

I'w cynnwys yma:

- Y cyd-destun cyfreithiol o ganllawiau ar yr adolygiad dan sylw
- Yr amgylchiadau sydd wedi arwain at yr adolygiad
- Y cyfnod amser sy'n destun yr adolygiad a phaham
- Amserlen gryno o ddigwyddiadau arwyddocaol i'w hychwanegu ar ffurf atodiad

Amgylchiadau sy'n arwain at adolygiad:

Comisiynwyd adolygiad ymarfer oedolion cryno gan Fwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Cydweithio i Ddiogelu Pobl: Cyfrol 3. Comisiynir adolygiad ymarfer oedolion cryno pan fo plentyn mewn perygl sydd heb, ar unrhyw ddyddiad yn ystod y 6 mis cyn dyddiad y digwyddiad, fod yn berson y mae'r awdurdod lleol wedi penderfynu gweithredu i'w ddiogelu rhag cam-drin neu esgeulustod yn dilyn ymholiad gan awdurdod lleol a'i fod wedi:

- marw; neu
- gael anaf a allai beryglu ei fywyd; neu
- ddiodef amhariad difrifol a pharhad ar ei iechyd

Mae'r oedolyn mewn perygl wedi'i nodi fel Oedolyn A, at ddibenion yr adroddiad hwn.

Bu farw Oedolyn A yn yr ysbyty ym mis Mehefin 2021. Roedd Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Gwasanaethau Ambiwylans Cymru (YGAC) wedi ei chludo yno yn dilyn galwad 999 gan ei merch yn dweud bod ei mam wedi cwmpo allan o'r gwely 2 fis yn ôl a'i bod ar lawr eu cartref yn ddrislyd addim yn bwyta. Cyfeirir at ddwy ferch oedolyn A yn yr adroddiad hwn fel Merch 1 a Merch 2. Roedden nhw wedi bod yn gofalu amdani gartref ar y llawr ers tua 8 wythnos.

Ar ôl cael ei dderbyn i'r ysbyty, roedd Oedolyn A wedi'i orchuddio ag wrin ac ysgarthion gyda briwiau pwysau heintiedig trwch llawn i'w sacrw, pen-ôl,

asgwrn cefn, cefn isaf, cluniau, a sodlau. Roedd hi'n gallu ymateb i boen yn unig ac ni ellid ei harchwilio'n llawn gan ei bod yn rhy sâl i'w rhoio.

Roedd Oedolyn A yn fenyw 77 oed a gafodd ei geni a'i magu yng Nghaerdydd. Roedd hi'n blentyn canol o blith 3, gyda brawd a oedd yn 6 mlynedd yn hŷn ac 1 chwaer a oedd 5 mlynedd yn iau. Ysgarodd Oedolyn A a'i gŵr pan oedd eu plant yn dal yn yr ysgol. Mae gan ferch ieuengaf Oedolyn A anabledd dysgu.

Roedd oedolyn A a'i merched yn byw bywyd tawel iawn. Darparodd chwaer Oedolyn A ddatganiad i'r crwner yn dilyn ei marwolaeth a nododd fod Oedolyn A yn ymroddedig i'w merched ac yn gwneud pob penderfyniad ar gyfer y teulu. Mae'n ymddangos nad yw'r teulu wedi cael unrhyw ymwelwyr â'u cartref ers blynyddoedd lawer heblaw am y darparwr gofal a chymorth a gefnogodd ferch ieuengaf Oedolyn A (Merch 2). Rhoddodd staff Nyrsio Dosbarth yn ystod y digwyddiad dysgu wybodaeth bod y cnociwr drws i gartref y teulu wedi'i orchuddio â thywel te i atal unrhyw sŵn uchel. Dywedodd ei chwaer hefyd fod synau uchel yn broblem i Oedolyn A, ac roedd hyn yn cynnwys y ffôn. Roedd yn hysbys gan wasanaethau nad oedd Oedolyn A yn hoffi ateb y ffôn. Mae Oedolyn A yn aml yn cyfathrebu trwy lythyr, ac rydym wedi gweld llythyrau at ei meddyg teulu ac at ddarparwr gofal a chymorth ei merch ieuengaf wrth ymgymryd â'r Adolygiad hwn.

Bu farw brawd Oedolyn A ym mis Ionawr 2019 ac roedd ei chwaer yn credu nad oedd hi'n gadael cartref y teulu ar ôl hyn. Cafodd Oedolyn A dderbyniad i'r ysbyty ym mis Ionawr 2020 ar ôl cwmpo yn ei chartref lle arhosodd ar y llawr am sawl wythnos yn cael ei gofalu gan ei merched, gan wrthod triniaeth nes i YGAC a'r Heddlu ymyrryd i'w throsglwyddo i'r ysbyty am driniaeth. Ar ôl ei rhyddhau o'r ysbyty ym mis Ionawr 2020, ni fyddai'n derbyn cefnogaeth gan ei chwaer heblaw rhoi nodiadau llawysgrifen i'w merch i'w rhoi i'w chwaer yn manylu ar eitemau i'w prynu. Yn anffodus, mae chwaer Oedolyn A bellach wedi marw, felly nid ydym wedi gallu sefydlu a oedd hi wedi gweld Oedolyn A ar ôl rhyddhau o'r ysbyty yn gynnar yn 2020.

Disgrifiwyd Oedolyn A fel menyw breifat ac annibynnol nad oedd eisiau i bobl gan gynnwys teulu ymweld â'i chartref neu ffonio cartref y teulu. Cododd gweithwyr proffesiynol bryderon bod Oedolyn A wedi gwneud penderfyniadau ar ran pob un ohonynt a bod ei merched yn gohirio i'w mam. Nid oedd Oedolyn A yn derbyn gofal a chymorth a gwrthododd hyn pan gafodd ei gynnis gan weithwyr proffesiynol yn y gymuned ac i gefnogi rhyddhau ysbyty yn 2020.

Disgrifiodd Oedolyn A ei hun fel gofalwr i'w merched yn ystod derbyniad i'r ysbyty yn 2020. Ar adeg ei marwolaeth roedd ei merch hynaf yn 55 oed a'r ieuengaf yn 51. Credwyd bod gan ei merch hŷn broblemau iechyd meddwl ond nid oedd yn agored i unrhyw Wasanaethau Iechyd Meddwl; nid yw o fewn cylch gwaith yr Adolygiad i ystyried ei chofnodion meddygol. Roedd gan ei merch iau anabledd dysgu ac mae'n derbyn pecyn gofal a chymorth a gomisiynwyd gan Wasanaethau Cymdeithasol Oedolion. Roedd y ddwy ferch yn gofalu am Oedolyn A gartref ar ôl iddi gael ei rhyddhau i'r ysbyty yn 2020 a nodwyd hyn gan staff Nyrsio Dosbarth a chwaer Oedolyn A.

Ym mis Ebrill 2021 bu farw cath y teulu. Siaradodd ei chwaer ag Oedolyn A i gynnig cydymdeimlad, a disgrifiodd Oedolyn A fel hysterig ac mewn galar a dweud wrthi fod y teulu eisiau cael ei adael ar ei ben ei hun.

Amserlen y cytunwyd arno ar gyfer adolygiad:

Cytunwyd ar yr amserlen ar gyfer yr Adolygiad Ymarfer Oedolion rhwng Ionawr 2020 a Mehefin 2021 i gynnwys y derbyniad i'r ysbyty a'r rhyddhau dilynol yn ôl i gartref y teulu yn 2020 gyda chefnogaeth sylweddol gan wasanaethau Nyrsio Dosbarth a ymwelodd ag Oedolyn A yng nghartref y teulu yn rheolaidd. Roedd y digwyddiad yn 2020 yn darparu rhai tebygrwydd i'r cwmp ym 2021.

Digwyddiad Dysgu:

Cynhaliwyd Digwyddiad Dysgu ar 14 Mawrth 2024 gyda gweithwyr proffesiynol o'r Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion, Tîm Anableddau Dysgu, Tîm Diogelu Gwasanaethau Oedolion, BIP Caerdydd a'r Fro, Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru (YGAC) a Darparwr Gofal a Chymorth Merch 2. Yn anffodus, nid oedd yr Heddlu yn gallu mynychu oherwydd ymrwymadau gwaith eraill. Mae barn y meddygon teulu wedi cael eu casglu trwy gynnull cyfarfod ar wahân yn dilyn y digwyddiad dysgu.

Cyswllt â'r Teulu:

Cytunodd Cadeirydd yr Adolygiad a'r Adolygwyr i gysylltu â merched Oedolyn A trwy Reolwr Darparwr Gofal a Chymorth Merch 2 sydd â pherthynas dda â'r chwiorydd. Cytunwyd y byddai Rheolwr y Darparwr Gofal a Chymorth yn rhoi taflen i Ferch 1 am y broses Adolygu Ymarfer Oedolion ac yn esbonio beth mae hynny'n ei olygu ac yn cynnig trefnu i ni gysylltu â hi. Mae Merch 1 wedi gwrthod y cynnig hwn ar ran y teulu. Cynigiwyd cyfle i ferch 1 ddarllen yr adolygiad cyn ei gyhoeddi, eto trwy Reolwr y Darparwr Gofal a Chymorth, fodd bynnag, gwrthododd y cynnig ac mae wedi gofyn am dderbyn copi o'r adroddiad ar ei gyhoeddi. Mae'r wybodaeth sydd gennym hyd yma ynglŷn ag Oedolyn A wedi'i chael gan y cyfranogwyr yn y Digwyddiad Dysgu a gyfarfu ag Oedolyn A a'i merched, meddyg teulu a'r llythyr a anfonwyd at y Crwner gan chwaer Oedolyn A yn ystod y broses Goron.

Mae crynodeb o gronoleg y digwyddiadau o fewn amserlen yr adolygiad i'w weld yn yr atodiad i'r adroddiad.

Ymarfer a dysgu sefydliadol

Nodwch bob pwylnt dysgu unigol sy'n codi yn yr achos hwn (gan gynnwys tynnu sylw at ymarfer effeithiol) gydag amlinelliad cryno o'r amgylchiadau perthnasol.

(Yr hyn y mae angen ei wneud yn wahanol yn y dyfodol a sut bydd hyn yn gwella ymarfer a systemau sy'n cynorthwyo ymarfer yn y dyfodol)

Pwynt Dysgu – Hunan-Esgeulustod:

Fel y nodir uchod, roedd Oedolyn A yn berson preifat, yn byw yn ynysig gyda'i dwy ferch. Roedd ychydig iawn o gyfranogiad gan asiantaethau cyn y cyfnod adolygu a thrwy gydol gan fod Oedolyn A yn ffafrio bywyd preifat annibynnol iawn, gan gyfyngu ar bob cyswllt ag eraill.

Cafodd Oedolyn A ei dderbyn i'r ysbyty yn gynnar yn 2020 ar ôl i'r Heddlu ac YGAC gysylltu â meddyg teulu Oedolyn A i gael mynediad i'r tŷ. Roedd pryderon wedi cael eu codi gan y Tîm Anabledd Dysgu a'r darparwr gofal a chymorth sy'n gweithio gyda Merch 2. Ar ôl asesu, roedd cyflwr corfforol Oedolyn A wedi dirywio'n sylweddol o glwyfau a gafwyd ar ôl cyfnod o wythnosau yn cael gofal amdanynt yn gorwedd ar y llawr. Roedd tystiolaeth o hunan-esgeulustod, camddefnyddio alcohol a phroblemau iechyd meddwl sylfaenol wedi'u nodi gan YGAC. Rhyddhawyd Oedolyn A ym mis Ebrill 2020, ar ôl iddi ddangos gwell gallu i hunan-ofalu, bod ganddi fwy o symudedd ac fe'i haseswyd yn feddygol addas i'w ryddhau gan ymarferwyr iechyd.

Ar ôl ei ryddhau, derbyniodd Oedolyn A gefnogaeth barhaus gan Nyrsys Ardal ar gyfer gofal clwyfau ond roedd wedi gwrthod unrhyw wasanaethau cymorth eraill. O ystyried cyflwyniad a gwelliant Oedolyn A ar y pwynt rhyddhau, caewyd asesiad diogelu Gwasanaethau Oedolion wrth i Oedolyn A gael ei asesu fel un sydd â gallu meddyliol a gwell hunan-ofal. Felly, nid oedd angen cyfarfod strategaeth. Erbyn Mehefin 2020, roedd cyflwyniad Oedolyn A wedi dechrau dirywio, gyda'r Nyrsys Ardal yn pryderu am hunan-ofal Oedolyn A, defnyddio alcohol, iselder a llai o symudedd. Dangosodd y Nyrsys Ardal arfer cadarnhaol yn nodi Oedolyn A fel oedolyn posibl mewn perygl a gwnaeth adroddiad i'r Tîm Diogelu Awdurdod Lleol a gofynnodd am gyfeiriad i'r meddyg teulu am asesiad gallu meddyliol. Er nad oedd yr adroddiad yn symud ymlaen i oedolyn mewn perygl ar ganlyniad, gosodwyd camau gweithredu o asesiad gallu meddyliol pellach i'w ofyn gan y meddyg teulu. Yn ogystal, i'r Tîm Anabledd Dysgu Oedolion gael gwybod am yr adroddiad diogelu oedolion o ystyried eu cysylltiad â Merch 2 ac adroddiad pellach a wneir, os oes angen, ar ôl cwblhau'r camau gweithredu. *(mae manylion ychwanegol wedi'u cynnwys yn yr adran Diogelu dysgu)*

Cododd y Nyrsys Ardal bryderon pellach ym mis Medi 2020 i'r meddyg teulu ar hunan-ofal Oedolyn A, gallu i ddefnyddio cyfleusterau toiled, llai o symudedd rhag peidio â gadael y gwely a pharhau i ddefnyddio alcohol. Ceisiodd y meddyg teulu ymweld ag Oedolyn A a chwblhau asesiad gallu meddyliol pellach, gwrthododd Oedolyn A ymweliad wyneb yn wyneb, dim ond ymgysylltu dros y ffôn. Yn ystod y cyfarfod gyda'r adolygwyr, cynghorodd y meddyg teulu nad ydyn nhw'n ymgymryd â galwadau tŷ dirybudd oni bai bod rhywun mewn eiddo i gwrdd â nhw. Aseswyd Merch 1 fel presenoldeb oedolyn ychwanegol yn y cartref a thybiwyd gallu meddyliol Oedolyn A. Roedd Oedolyn A wedi cyflwyno'n gymwys dros sgwrs ffôn ac roedd y meddyg teulu yn ymwybodol bod Merch 1 yn bresennol ac yn gallu. Cafodd gwasanaethau Nyrsio Dosbarth eu tynnu ym mis Chwefror 2021 ar ôl i glwyf Oedolyn A wella.

Canfu'r digwyddiad dysgu, cyflwynodd Oedolyn A amharodrwydd i ymgysylltu ag asiantaethau trwy gydol y cyfnod dan adolygiad ac roedd yn gwrthsefyll yr holl atgyfeiriadau a godwyd i gefnogi ei chyflwyno ymddygiadau ac anghenion gofal a chymorth; yn benodol, y rhai sy'n gysylltiedig â hunan-esgeulustod. Nodwyd bod diffyg ymwybyddiaeth gan weithwyr proffesiynol ynghylch beth yw hunan-esgeulustod a sut y gall asiantaethau fod yn hyderus wrth asesu hunan-esgeulustod. Pan fydd ymddygiadau hunan-esgeulustod fel amharodrwydd i ofalu am anghenion iechyd, hylendid, cartref neu ddefnyddio sylweddau yn cael eu cyflwyno gan unigolyn sy'n cael ei ystyried neu ei asesu i fod â gallu meddyliol, mae hyn yn rhoi her ychwanegol ar ymarferwyr. Cwestiynodd ymarferwyr sut a phryd maent yn ymyrryd: cydbwysu hawliau bywyd preifat i Oedolyn A, gyda'u hasesiad proffesiynol o Oedolyn A nad yw'n bodloni ei anghenion gofal, ochr yn ochr ag asesiad o Oedolyn A gyda gallu meddyliol tybiedig.

Canfu'r adolygiad fod arfer cadarnhaol yn uwchgyfeirio'r pryderon i'r meddyg teulu a'r adroddiad i Ddiogelu Oedolion mewn ymateb i gyflwyno ymddygiadau hunan-esgeulustod. Roedd cyfleoedd i adroddiadau diogelu ychwanegol gael eu gwneud ar ôl i iechyd Oedolyn A barhau i ddirywio ac nad oedd y meddyg teulu wedi gallu cwblhau asesiad galluedd meddyliol newydd wyneb yn wyneb. Roedd y meddyg teulu yn ymwybodol bod Merch 1 hefyd yn yr aelwyd ac yn ystyried yn oedolyn priodol ond nid oedd yn ymwybodol o'r deinameg teuluol a'r trefniadau gofal. Byddai adrodd yn ôl ar yr her o fethu â chwblhau asesiad gallu meddyliol newydd wedi gwella ymwybyddiaeth aml-asiantaeth o'r holl amgylchiadau a phryderon diogelu. Roedd pob asiantaeth yn adlewyrchu'r cyfle y byddai dull aml-asiantaeth wedi rhoi iddynt weithio gyda'r teulu wella eu gwybodaeth a dull ar y cyd i weithredu ymyriadau ynghylch hunan-esgeulustod.

Mae'r digwyddiad dysgu yn tystiolaeth o'r gofyniad am arweiniad i bob asiantaeth sy'n gweithio gydag unigolion sy'n cyflwyno ymddygiadau hunan-esgeulustod, gallu meddyliol cymhleth a gwneud penderfyniadau anghywir. Mae Bwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro wedi datblygu pecyn cymorth ymarferwyr ar hunan-esgeulustod ers i'r Adolygiad gael ei gynnal. Bydd hyn yn cefnogi dealltwriaeth broffesiynol o ddisgwyliadau a datblygiad ymarfer o amgylch gweithio gyda hunan-esgeulustod.

Pwynt Dysgu – Gallu Meddyliol:

Ystyriwyd bod gan oedolyn A allu meddyliol ar gyfer penderfyniadau gofal a chymorth ar ôl ei derbyn i'r ysbyty ac ar y pwynt rhyddhau. Roedd YGAC wedi holi gallu meddyliol Oedolyn A oherwydd ei chyflwyniad a chyflwynwyd Hysbysiad Diogelu'r Cyhoedd gan yr Heddlu. Cymerwyd chwilfrydedd proffesiynol priodol gan Nyrsys Ardal i gwestiynu'r asesiad hwn cyn ei ryddhau yn seiliedig ar amgylchiadau derbyn Oedolyn A i'r ysbyty, ei chyflwyniad ac ymyrraeth yr heddlu i gael mynediad i'r cartref. Fel y manylwyd yn gynharach, caewyd yr adroddiad Diogelu Oedolion gan Wasanaethau Oedolion gyda chamau gweithredu ar gyfer ail-atgyfeirio, os oes angen, ar ôl ailystyried asesiad gallu meddyliol. Mae Oedolyn A yn ymwneud â therapi galwedigaethol a therapi corfforol, gan ddangos gwneud penderfyniadau priodol o amgylch ei hanghenion gofal, mewn amgylchedd sy'n cyfyngu ar ei rheolaeth dros yfed alcohol a unigedd dewisol.

Roedd achlysuron pan ddaeth cyflwyniad ac ymddygiadau hunan-esgeulustod Oedolyn A i'r amlwg ac roedd y Nyrsys Ardal sy'n gweithio gydag Oedolyn A yn cwestiynu gallu meddyliol Oedolyn A i gael gofal a chymorth trwy gydol 2020. Roedd rhywfaint o ansicrwydd gan ymarferwyr ynghylch rôl a gallu pob gweithiwr proffesiynol sy'n gweithio gydag unigolion, i gynnal asesiad gallu meddyliol. Roedd gan Nyrsys Ardal ddibyniaeth ar y meddyg teulu wrth gwblhau asesiadau galluedd meddyliol.

Pan godwyd cwestiynau ar allu meddyliol a'u huwchgwyfeirio, dylai'r canllawiau a'r cymorth i weithwyr gofal iechyd proffesiynol fod wedi bod yn seiliedig ar wneud penderfyniadau cadarn, ystyried cydsyniad ac ymyrraeth.

Arweiniodd effaith pandemig COVID ar weithrediadau ac amharoddrwydd Oedolyn A i gymryd rhan mewn cymorth pan fyddant gartref, at Nyrsys Ardal oedd yr unig asiantaeth sy'n cael mynediad i gartref Oedolyn A. Roedd dau achlysur pan oedd ei gallu meddyliol yn cael ei gwestiynu, yn seiliedig ar hunan-ofal, defnydd o alcohol, iechyd a'i chyfrifoldebau gofalu am ei merch ieuengaf. Cwestiynodd Nyrsys Ardal wrthodiad parhaus Oedolyn A i gydsynio a derbyn unrhyw ymyriadau, gan fod ganddynt bryderon am y risgiau i Oedolyn A, Merch 1 a Merch 2. Fel y manylwyd o'r blaen, ar ôl i'r Nyrsys Ardal uwchgwyfeirio pryderon ynghylch gallu meddyliol, ceisiodd y meddyg teulu ail-asesu ond cafodd ei gwrthod i mewn i gartref Oedolyn A gyda'i hunig ymgysylltiad trwy gyswllt ffôn ar feddyginiaeth. Roedd y meddyg teulu hefyd yn ymwybodol o fod Merch 1 yn gallu ac yn bresennol yn y cartref. Felly, roedd y rhagdybiaeth o allu meddyliol yn parhau wrth i'r meddyg teulu asesu nad oedd unrhyw wybodaeth bellach i herio'r asesiad hwn.

Canfu'r adolygiad fod yr anallu i gwblhau asesiad galluedd meddyliol yn bersonol yn gyfle a gollwyd a allai fod wedi arwain at adroddiad diogelu ychwanegol, pe bai'r holl amgylchiadau hysbys yn cael eu hystyried ynghylch dirywiad hunan-ofal a chyflwyniad. Er enghraifft, mae defnyddio alcohol problemus yn aml yn effeithio ar allu meddyliol unigolyn. Mae cyfeiriad yn yr Adolygiad Cronoleg at Oedolyn A yn yfed alcohol yn broblematic, Fodd bynnag, ni chafodd hyn ei archwilio'n llawn na'i gyfrif mewn ystyriaeth i'r asesiad gallu meddyliol.

Yn ystod trafodaethau yn y digwyddiad dysgu, cydnabu gweithwyr proffesiynol egwyddorion y Ddeddf Galluedd Meddyliol, bod y rhagdybiaeth o allu yn cael ei gymryd gan weithwyr proffesiynol gyda'r ddealltwriaeth bod gan unigolyn yr hawliau i fywyd preifat. Mae angen hyder gan weithwyr proffesiynol yn eu cyfrifoldeb i ddarparu dyletswydd gofal, gan ystyried risgiau a pha ymyriadau sydd eu hangen. Tynnodd y digwyddiad dysgu sylw at effaith COVID ar hyder gweithwyr proffesiynol yn eu gwneud penderfyniadau a'u gweithrediadau dyddiol.

Yn y misoedd yn arwain at farwolaeth Oedolyn A, nid oedd yr un o'r asiantaethau yn cael mynediad i'r cartref i adolygu ei gallu meddyliol ac nid oedd Oedolyn A yn derbyn gofal na chefnogaeth.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wedi cymryd camau cadarnhaol i wella arweiniad i weithwyr gofal iechyd proffesiynol drwy sefydlu Tîm Deddf Galluedd Meddyliol (DGM) o fewn y Tîm Diogelu fel tîm annibynnol sy'n darparu cyngor, cymorth a hyfforddiant i ymarferwyr ledled y Bwrdd Iechyd Prifysgol. Mae'r tîm wedi

tyfu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac mae ganddo ddau ymarferydd DGM sydd ar gael o ddydd Llun i ddydd Gwener ac yn codi ymwybyddiaeth ac yn darparu hyfforddiant pwrpasol yn ôl yr angen. Gall staff Nyrsio Ardal gael mynediad i'r hyfforddiant hwn a gofyn am gyngor gan y tîm hwn.

Pwynt Dysgu: Prosesau Diogelu

Mae'r adroddiad diogelu gan Nyrs Ardal ym mis Mehefin 2020 yn amlinellu'n ddigonol y pryderon ynghylch cyflwyniad ac anghenion iechyd a chymorth Oedolyn A ers dychwelyd i gartref y teulu. Roedd yn cynnwys risgiau o'r derbyniad i'r ysbyty blaenorol, pryderon gallu meddyliol a materion sy'n ymwneud â gofal a chyfrifoldeb ei merched. Nid ystyriwyd bod Oedolyn A yn oedolyn mewn perygl o'r adroddiad diogelu a wnaed, dogfennwyd bod Oedolyn A wedi tybio capasiti a nododd y canlyniad 'nid oedd unrhyw arwydd o niwed, neu risg o niwed.' Gosodwyd camau i'r Nyrs Ardal ofyn i'r meddyg teulu ailasesu gallu meddyliol ac ar ôl i'r asesiad gallu meddyliol gael ei gynnal, dylid gwneud atgyfeiriad pellach os oes angen. Cafodd pryderon am y merched eu dogfennu hefyd yng nghanlyniad yr adroddiad diogelu a gosodwyd camau gweithredu i'r Tîm Anabledd Dysgu Gwasanaethau Oedolion sy'n gweithio gyda Merch 2 gael gwybod am yr adroddiad. Ni chynhaliwyd asesiad gallu meddyliol pellach gan fod Oedolyn A wedi gwrthod caniatâd i'r meddyg teulu fynychu ei chartref. Ni chymerwyd gweithredu y Tîm Anabledd Dysgu Oedolion yn cael eu hysbysu o'r adroddiad diogelu. Felly, collwyd cyfle am adroddiad diogelu ychwanegol ar ôl cwblhau'r camau gweithredu ac ar ôl i'r Nyrs Dosbarth adrodd am ddirywiad pellach yn hunan-ofal Oedolyn A a chyflwyno ymddygiad, gan gwestiynu ei gallu meddyliol. Heb adroddiad diogelu yn mynd rhagddo a phob asiantaeth yn cael eu hysbysu o'r adroddiadau diogelu cychwynnol, nid oedd gweithwyr proffesiynol yn gweithio mewn dull system aml-asiantaeth neu deuluol cyfan.

Canfu'r adolygiad; nid oedd canlyniadau'r adroddiad diogelu hefyd wedi'u cofnodi fel y disgwylir o fewn systemau digidol iechyd (Paris). Lleihaodd hyn eto ymhellach y cyfleoedd ar gyfer dull aml-asiantaeth mewn ymateb i'r pryderon, wrth i asiantaethau barhau i weithio ar wahân gydag aelodau o'r teulu heb wybodaeth allweddol am gyfranogiad ei gilydd. Nododd y digwyddiad dysgu hefyd rai gwahaniaethau o fewn pa mor gyfarwydd yw ymarferwyr iechyd â'r gweithdrefnau mewnol o adrodd, derbyn ac adolygu atgyfeiriadau diogelu. Roedd cydnabyddiaeth glir o rôl y Tîm Diogelu Iechyd ond nid ei rhyng-gysylltiad â Diogelu Oedolion. Yn fwy diweddar, comisiynwyd lefel uwch o hyfforddiant diogelu gan BIP Caerdydd a'r Fro i ddarparu ychwanegoldeb a gwell hyder mewn ymarferwyr gofal iechyd, ar ddisgwyliadau prosesau diogelu unigolion ac asiantaethau.

O ran cofnodi canlyniad yr adroddiad diogelu, disgwylir i ymarferwyr iechyd gofnodi'r rhain ar ôl eu derbyn er mwyn galluogi goruchwyliaeth yr holl ymarferwyr iechyd o bryderon diogelu parhaus a mecanweithiau i adolygu. Canfu'r adolygiad heb y cofnodiad hwn ei fod yn gwahardd adolygiad parhaus gan ymarferwyr iechyd oherwydd er bod pryderon wedi'u huwchgwyfeirio ac adroddiad wedi'i wneud, roedd ymarferwyr yn cael eu heffeithio gan y rhwystr o allu meddyliol tybiedig a chamddealltwriaeth o'r canlyniad. Parhaodd Oedolyn A yn ystod 2020 i gyflwyno

ymddygiadau hunan-esgeulustod ac felly byddai adroddiad diogelu pellach wedi gwneud y mwyaf o'r tebygolrwydd y bydd cyfarfod strategaeth yn cael ei ystyried. Byddai hyn wedi galluogi pob asiantaeth sy'n gysylltiedig ag Oedolyn A a'i merched i rannu gwybodaeth am y risgiau sy'n cyflwyno.

Yn ogystal, ar ôl i Nyrsys Ardal roi'r gorau i'w darpariaeth driniaeth i Oedolyn A ar ôl i'r clwyf wella, roedd cyfnod o 3 mis cyn marwolaeth Oedolyn A, pan nad oedd y Tîm Anabledd Dysgu na'r darparwyr gofal a chymorth yn gallu cysylltu ag Oedolyn A na'i merched. Roedd Merch Oedolyn A 2 yn derbyn cymorth gan y Tîm Anabledd Dysgu Gwasanaethau Oedolion a darparwyr gofal. Nid oedd y darparwr gofal yn darparu'r pecyn cymorth arferol am gyfnod yr adolygiad oherwydd effaith pandemig COVID 19 ar lawdriniaethau. Roedd Oedolyn A wedi hysbysu'r Tîm Anabledd Dysgu ei bod hi'n gallu gofalu am Ferch 2 a bod chwaer Oedolyn A yn cynorthwyo gyda siopa. Asesodd y tîm Anabledd Dysgu anghenion gofal a chymorth trwy gyswllt dros y ffôn ac roedd Oedolyn A yn sicr i Ferch 2 y Gwasanaethau Cymdeithasol yn iawn, ac nid oedd angen cymorth. Nid oedd y Tîm Anabledd Dysgu yn ymwybodol o bryderon ynghylch gallu meddyliol Oedolyn A, hunan-esgeulustod na'r adroddiad diogelu. Uwchgyfeiriodd y darparwr gofal a chymorth bryderon am eu hanallu i sefydlu cyswllt â Merch 2 neu Oedolyn A, yn y misoedd yn arwain at farwolaeth Oedolyn A. Nhw oedd yr unig asiantaethau sy'n gweithio gyda'r teulu ar y pwynt hwn, ac roedd yr adolygiad yn nodi'r oedi mewn ymateb i'r uwchgyfeiriad o lai o gyswllt gan y darparwr gofal fel cyfle a gollwyd gan y Tîm Anabledd Dysgu i ystyried diogelu.

Pwynt Dysgu: Rhannu Gwybodaeth a dull teulu cyfan.

Nid oedd gan Asiantaethau a Gweithwyr Proffesiynol ddealltwriaeth gyfannol o'r teulu hwn a phwy oedd yn gofalu am bwy. Diffiniodd Oedolyn A ei hun fel gofalwr ac roedd yn hawdd ei dderbyn gan weithwyr proffesiynol fod gan y ddwy ferch freuder. Cyn derbyniad cyntaf Oedolyn A i'r ysbyty, roedd Merch 1 a Merch 2 wedi gofalu am Oedolyn A gartref yn ystod y cyfnod yr oedd hi ar y llawr, a oedd yn adnabyddus gan bob asiantaeth. Roedd Gwasanaethau Nyrsio Dosbarth yn ymwybodol o rôl gofalu Merch 1 ac yn cynnig cymorth priodol, fel atgyfeiriad at Wasanaethau Oedolion a'r Tîm Adnoddau Cymunedol (TAC). Cysylltodd y Tîm Anabledd Dysgu Oedolion â chwaer Oedolyn A fel gofalwr i Ferch 2 yn absenoldeb Oedolyn A pan oedd yn yr ysbyty; roedd hi'n gefnogol iawn i'r teulu, ond mae cofnodion yn dangos mai Merch 1 oedd y prif ofalwr i'w chwaer. Roedd merch 2 wedi nodi anghenion gofal a chymorth sy'n gysylltiedig â'i hanabledd dysgu a chafodd ei heffeithio'n uniongyrchol gan ddychwelyd adref ei mam, ac ni chafodd hyn ei archwilio gyda hi, y fodryb na'r ferch 1 i weld a oedd angen unrhyw gymorth ychwanegol cyn i'r rhyddhau ddigwydd.

Newidiodd pandemig COVID 19 y ffordd yr oedd yr holl wasanaethau yn gweithredu am gyfnod sylweddol gan nad oedd y darparwr gofal a chymorth ar gyfer merch Oedolyn A yn ymweld â'r cartref. Mae'r Pecyn Cymorth Hunan-Esgeulustod newydd yn ei gwneud yn ofynnol i weithwyr proffesiynol ystyried amgylchiadau'r teulu cyfan a'r effeithiau ar bawb. Mae'n ymddangos bod gan Ferch 1 rôl ofalgar i'w mam a'i chwaer ond ar gofnodion asiantaeth credwyd bod ganddi broblemau iechyd meddwl. Roedd arsylwadau hefyd wedi'u gwneud gan weithwyr proffesiynol yn ystod y digwyddiad dysgu ar y modd y mae Oedolyn A yn ymgysylltu â'i merched, a oedd yn rheoli mewn natur ar adegau, gyda'i merched yn dilyn cyfarwyddiadau eu

mam. Gwelwyd hyn gan yr Heddlu ac YGAC ar ôl eu ymyrraeth i fynd ag Oedolyn A i'r ysbyty am driniaeth yn 2020 a 2021, gyda'r ddwy ferch yn ddigalon o beidio â chadw at ddymuniadau eu mam. Nid oedd unrhyw ystyriaeth o addasrwydd gallu Merch 1 i fodloni anghenion Oedolyn A a'i chwaer Merch 2.

Ar ben hynny, canfu'r adolygiad heriau systemig o rannu gwybodaeth sy'n wynebu asiantaethau sy'n gweithio gydag Oedolyn A a'i theulu pan nad oedd trothwy oedolyn mewn perygl wedi'i gyrraedd. Roedd hyn yn golygu nad oedd gwybodaeth allweddol ynglŷn â diogelu, hunan-esgeulustod a gallu meddyliol yn cael ei rhannu rhwng asiantaethau. Canfu'r digwyddiad dysgu fod gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio gydag Oedolyn A, yn gweld gofynion statudol GDPR yn effeithio ar hyder gweithwyr proffesiynol yn eu gallu i rannu gwybodaeth sy'n berthnasol i risgiau oni bai bod trefniadau ffurfiol fel cyfarfodydd strategaeth ar waith. Dylai ffyrdd eraill o rannu gwybodaeth sy'n gysylltiedig â risgiau fod wedi cael eu canfod gan weithwyr proffesiynol, yn enwedig pan fydd asiantaethau'n gweithio ar draws teuluoedd. Er bod tystiolaeth o risgiau sy'n dod i'r amlwg, gwaethygydd y gallu i rannu gwybodaeth gan bandemig COVID 19 gan nad oedd asiantaethau sy'n gweithio gyda'r teulu yn cael yr un cyfleoedd i gysylltu trwy ddarparu gwasanaethau o fewn yr uned deuluol.

Byddai ymagwedd teulu cyfan wedi cefnogi'r archwiliad gyda'r teulu cyfan o bwy oedd yn cefnogi pwy ar ôl derbyn Oedolyn A i'r ysbyty a byddai hyn wedi bod yn gyfle i ddeall pa gymorth y gallai fod ei angen ar Ferch 1 yn ei rôl ofalu ac os oedd angen cymorth ychwanegol ar Ferch 2 i gynnal ei hiechyd a'i lles.

Yr elfen arall o rannu gwybodaeth yw'r systemau digidol cyferbyniol a ddefnyddir gan ymarferwyr a rhwystrau digidol rhyng-gysylltedd. Roedd pob gweithiwr proffesiynol yn cydnabod y cyfrifoldeb i storio a chofnodi gwybodaeth ar systemau cofnodi achosion digidol eu priod asiantaeth. Nid oedd canlyniad adroddiad diogelu Oedolyn A yn hygyrch i'r Tîm Oedolion ag Anawsterau Dysgu gan nad oedd yr AS1 ar gyfer Oedolyn A yn gysylltiedig â Merch 2. Dylai canlyniad yr AS1 fod wedi cael ei gofnodi ar y system ddigidol iechyd (Paris) felly roedd yr holl Nyrsys Ardal sy'n gweithio gydag Oedolyn A yn ymwybodol o bryderon, ond ni ddigwyddodd hyn. Nid oes gan y meddyg teulu, fodd bynnag, fynediad i'r system (Paris) ac felly ni fyddai wedi derbyn y canlyniad. Byddai gwell cysylltedd systemau digidol a phroses gofnodi adroddiadau diogelu yn gwella dull system gyfan o ddiogelu gan wasanaethau Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion ac Iechyd. Dylid ystyried marciwr ar system ddigidol pob asiantaeth i nodi breuder hunan-esgeulustod neu wendidau rhyng-deuluol i leihau gwybodaeth ddefnyddiol nad yw'n cael ei rhannu y tu allan i weithdrefnau ffurfiol.

Pwynt Dysgu – Pandemig COVID 19/Trawma Mechnïol

Yn ystod y digwyddiad dysgu, roedd effaith barhaol pandemig COVID 19 yn amlwg iawn ar yr holl asiantaethau a gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio gydag Oedolyn A a'r teulu. Diwygiwyd polisiau a gweithdrefnau pob asiantaeth yn unol â'r canllawiau a'r cyfyngiadau cenedlaethol. Roedd hyn yn gosod rhwystrau ychwanegol ar weithwyr proffesiynol a oedd yn ceisio cynnal lefelau digonol o wasanaeth ynghyd â'r ymarferydd yn profi trawma o weithio gyda materion cymhleth yn eu proffesiynau. Myfyriodd yr holl asiantaethau ar gyflwyniad Oedolyn A o hunan-esgeulustod ac

effaith gweithio gydag unigolyn sy'n profi hunan-esgeulustod a gwrthwynebiad. Dylai asiantaethau ystyried sut y dylid datblygu strwythurau a mecanweithiau ategol i gynorthwyo ymarferwyr pan fyddant yn wynebu trawma mechnïol. Roedd amgylchiadau'r pandemig yn cyfyngu'r gallu i ddatblygu ymateb cadarn ac roedd gweithio ar wahân yn rhwystro dealltwriaeth o sefyllfa'r teulu.

Dull Dysgu sy'n Canolbwyntio ar y Person / Chwilfrydedd Proffesiynol

Mae cyfeiriad trwy gofnodion yr holl asiantaethau ar wrthwynebiad Oedolyn A i gymryd rhan mewn gwasanaethau. Mae arfer cadarnhaol a ddangosir gan wasanaethau iechyd drwy'r amser, ar weithio gydag Oedolyn A i ystyried ymyriadau, cael caniatâd a derbyn gwasanaethau cymorth i fodloni anghenion ei hiechyd a'i lles. Roedd yn amlwg bod y Nyrsys Ardal yn teimlo eu bod yn gyfyngedig o fewn eu gallu i fynychu'r cartref i ddarparu gofal clwyfau i Oedolyn A ac wedi gwneud ymdrechion i gynyddu pryderon am les a lles trwy uwchgyfeirio i'r meddyg teulu a thrwy'r adroddiad diogelu. Yn y digwyddiad dysgu trafododd gweithwyr proffesiynol gydbwysedd hawliau unigolion i fywyd preifat ac asesiad proffesiynol ymarferwyr o les a risgiau. Mae gwrthwynebiad i gefnogaeth asiantaeth yn nodwedd gyffredin mewn unigolion sy'n cyflwyno ymddygiadau hunan-esgeulustod, fel yr oedd yn achos Oedolyn A. Dylai gweithredu'r pecyn cymorth hunan-esgeulustod helpu ymarferwyr i ddatblygu setiau sgiliau ar y dull o weithio gyda gwrthiant. Byddai ystyriaethau pellach ar hyfforddiant ychwanegol i asiantaethau ar weithio gyda gwrthwynebiad, a sut y gall yr ymddygiad gyflwyno fel ffactor risg yn cefnogi canlyniadau gwell.

Oedolyn A oedd y penderfynwr o fewn yr uned deuluol gyfan ac er bod arfer cadarnhaol ar weithio gyda gwrthwynebiad, roedd cyfleoedd i asiantaethau ddefnyddio chwilfrydedd proffesiynol i gael golwg gyfannol o'r risgiau a gyflwynir gan Oedolyn A a'r uned deuluol. Er bod Oedolyn A wedi penderfynu bod ganddi allu meddyliol cyn rhyddhau o'r ysbyty ac roedd ei hymddygiad yn cael ei ystyried gan rai yn 'anarferol', collwyd cyfleoedd i ddefnyddio chwilfrydedd proffesiynol i archwilio'r risgiau iddi hi a'i theulu pe bai'n mynd yn sâl neu'n syrthio gartref eto. Nododd y digwyddiad dysgu y dylai ymarferwyr iechyd fod wedi archwilio'r ymddygiadau 'anarferol', gan archwilio a oedd ystyriaethau amrywiaeth ychwanegol fel niwroamrywiaeth. Cyflwynodd Oedolyn A gyda gwrthwynebiad cryf at sŵn er enghraifft, ochr yn ochr â'i hunigedd dewisol. Gallai defnyddio chwilfrydedd proffesiynol wrth archwilio anghenion unigol Oedolyn A fod wedi darparu ystyriaeth o ddull amgen i'w chyflwyno ymddygiad, risgiau ac ymgysylltiad.

Pan na wnaeth Oedolyn A, Merch 1 neu Ferch 2 ymateb i ymdrechion y meddyg teulu neu'r darparwr gofal a chymorth i ymweld â chartref y teulu, gellid bod wedi cymryd camau ychwanegol i adolygu risgiau posibl sy'n dod i'r amlwg. Collodd gwasanaethau oedolion sy'n gweithio gyda Merch 2 gyfle i ymateb oherwydd toriad mewn cyfathrebu pan nad oedd logiau galwadau a ddefnyddiwyd yn y pandemig COVID wedi'u diweddarau'n gywir. Byddai wedi bod yn fuddiol i'r meddyg teulu fod wedi ystyried adroddiad diogelu pellach pan nad oeddent yn gallu cael mynediad i gartref y teulu.

Arfer Effeithiol

Nododd yr adolygiad feysydd o ymarfer effeithiol y dylid eu hamlygu a'u hystyried. Fel y nodwyd uchod, roedd paramedrau amser y cyfnod a adolygwyd yn ystod y pandemig. Roedd yn amlwg o'r digwyddiad dysgu y cyfyngiadau a osodwyd ar weithwyr proffesiynol o newidiadau i ganllawiau ac ymarfer gweithredol mewn ymateb i ganllawiau'r pandemig. Dangosodd y Nyrsys Ardal, wrth lywio'r heriau a'r cyfyngiadau a gyflwynwyd, arfer cadarnhaol gan weithio gyda gwrthwynebiad Oedolyn A i gymryd rhan mewn gofal a chefnogaeth. Ceisiodd y Nyrsys Ardal fod yn argyhoeddiadol yn eu hymagwedd at gynnig ymyriadau, triniaeth a gwasanaethau cymorth sydd ar gael i ddiwallu anghenion cyflwynol Oedolyn A, ar ôl darparu triniaeth clwyfau. Tra bod Oedolyn A yn cael trafferth ymgysylltu â chefnogaeth asiantaeth, roedd y Nyrsys Ardal yn gallu cynnal a darparu gofal parhaus i'w hiechyd, gan uwchgyfeirio pryderon ar bwyntiau critigol o ddirywiad iechyd a gofal.

Gwella Systemau ac Ymarfer

Er mwyn sicrhau y dysgir o'r achos hwn, mae'r adolygiad wedi adnabod y camau gweithredu canlynol i'r Bwrdd Diogelu Oedolion a'i asiantaethau partner, a'r canlyniadau gwella disgwylidig:-

Pwynt Dysgu – Hunan-Esgeulustod:

Gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda phobl lle mae tystiolaeth o hunan-esgeulustod; byddai'n elwa o arweiniad i wella eu hyder pan fo hunan-esgeulustod yn nodwedd. Bydd gwell hyfforddiant asiantaeth a mecanweithiau clir i nodi a mynd i'r afael â hunan-esgeulustod mewn ffordd aml-asiantaeth yn helpu hyn. Roedd ymchwil ac arweiniad cyfyngedig ar gael i ymarferwyr ac asiantaethau yn ystod y cyfnod adolygu, ar weithio gyda phobl sy'n hunan-esgeuluso ac sy'n gwrthsefyll ymyrraeth neu gefnogaeth. Mae rhyng-gysylltu hunan-esgeulustod ag arferion diogelu yn hollbwysig i wella lles unigolyn a chydabyddiaeth asiantaeth a rennir o bryderon. Mae Bwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro oherwydd argymhellion tebyg gan Adolygiadau Ymarfer Oedolion eraill wedi datblygu pecyn cymorth hunan-esgeulustod Ymarferwyr a lanswyd ym mis Tachwedd 2024.

Mae'r Adolygwyr yn cydnabod bod llawer iawn o waith wedi'i wneud gan y Bwrdd Diogelu ers cyfnod yr adolygiad hwn, wrth ddatblygu a hyrwyddo'r pecyn cymorth hunan-esgeulustod, a bod angen gwaith bellach i ymgorffori'r pecyn cymorth i ymarfer ac yna monitro a gwerthuso canlyniadau.

Argymhelliad: Dylai holl asiantaethau Bwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro gyflwyno tystiolaeth i'r Bwrdd o'u cynlluniau ynghylch gweithredu'r pecyn cymorth hunan-esgeulustod i wella ymwybyddiaeth ymarferwyr o hunan-esgeulustod ac ymgorffori'r pecyn cymorth.

Argymhelliad: Dylai Bwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro adolygu sut mae sefydlu'r pecyn cymorth hunan-esgeulustod a'r paneli hunan-esgeulustod cysylltiedig wedi gwella'r dull o hunan-esgeulustod yn y rhanbarth.

Pwynt Dysgu – Galluedd Meddyliol

Rhaid i bob gweithiwr sector cyhoeddus sy'n gweithio gyda'r unigolion hynny lle mae pryderon gallu meddyliol yn codi pan fo'n ofynnol gwneud penderfyniad penodol ar adeg benodol fod yn gwbl gyfarwydd â Deddf Galluedd Meddyliol 2005 (DGM). Mae gweithwyr proffesiynol yn gofyn am eglurder ynghylch y llwybr uwchgyfeirio yn fewnol a ble i gael mynediad at gymorth ac arweiniad os nodir pryderon ynghylch gallu meddyliol.

Argymhelliad: Dylai Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ddarparu hyfforddiant i Nyrsys Ardal ar eu cyfrifoldebau ynghylch asesiadau DGM er mwyn cynyddu hyder a dealltwriaeth a datblygu llwybr uwchgyfeirio i staff gael mynediad at gymorth ac arweiniad os nodir pryderon ynghylch galluedd meddyliol.

Pwynt Dysgu - Diogelu Prosesau

Adroddodd Nyrsys Ardal i'r meddyg teulu, Gwasanaethau Oedolion a'r Bwrdd Iechyd Prifysgol Diogelu pryderon ynghylch capasiti a hunan-esgeulustod ond ni chofnodwyd canlyniadau'r penderfyniadau, a'r camau nesaf. Mae ymarferwyr yn gofyn am eglurder ar y prosesau diogelu asiantaeth fewnol a chydweithredol i wella'r camau gweithredu a gymerir i gyflawni diogelwch effeithiol. Mae angen gwella trafodaethau strategaeth Diogelu Oedolion a systemau adborth adolygu achosion i sicrhau cyfathrebu â staff rheng flaen.

Argymhelliad: Dylai Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro sicrhau bod hyfforddiant ar gyfer Nyrsys Ardal yn cwmpasu prosesau diogelu mewnol ac amlasiantaethol mewn perthynas â gwneud adroddiadau diogelu a chofnodi canlyniadau, er mwyn darparu eglurder ar y gwahaniaeth rhwng y ddwy broses ond hefyd sut a phryd y maent yn cydgysylltu.

Argymhelliad: Dylai Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro sicrhau bod canlyniadau Diogelu yn cael eu cofnodi ar systemau iechyd fel bod pob gweithiwr iechyd proffesiynol (gan gynnwys meddygon teulu) yn ymwybodol o'r penderfyniadau a wneir a'r camau sydd eu hangen.

Argymhelliad: Gweithredu Dogfen Trothwy Diogelu Oedolion sy'n cefnogi ac yn galluogi gwneud penderfyniadau cyson a gwybodus o fewn adrodd diogelu oedolion.

Pwynt Dysgu - Rhannu Gwybodaeth

Nodwyd gan bob asiantaeth, wrth weithio gydag achosion gyda ffactorau risg/cymorth sy'n dod i'r amlwg fel pryderon ynghylch gallu meddyliol a hunan-esgeulustod, nad yw'r wybodaeth honno bob amser yn cael ei rhannu, yn enwedig yn barhaus. Mae gwybodaeth pawb yn bwysig i'w deall wrth geisio cefnogi unigolyn penodol sy'n byw mewn cartref gyda sawl oedolyn lle mae gwendidau fel iechyd

meddwl gwael, anabledd dysgu neu gamddefnyddio sylweddau wedi'u nodi. Collwyd cyfleoedd i wahanol dimau gwasanaeth oedolion fod yn ymwybodol o risgiau posibl a chymhwyswyd dull teulu cyfan. Gan arwain at nad yw gwybodaeth yn cael ei rhannu'n ddigonol.

Argymhelliad: Dylid defnyddio baneri/rhybuddion/marcwyr ar draws systemau asiantaeth y Bwrdd i nodi unigolion sydd mewn perygl o hunan-esgeulustod i wella gwneud penderfyniadau gwybodus rhwng asiantaeth a mewn-asiantaeth lle mae pryderon ynghylch ffactorau risg hysbys neu sy'n dod i'r amlwg.

Argymhelliad: Dylid defnyddio marcwyr cymdeithas neu gysylltiadau rhwng aelodau'r teulu ar gofnodion asiantaeth i gefnogi dealltwriaeth gyfannol o sut y gall anghenion unigol pob aelod o'r teulu effeithio ar eraill o fewn yr aelwyd/teulu. Bydd hyn yn helpu i annog rhannu gwybodaeth o fewn a rhwng asiantaethau pan fydd ffactorau risg cynnil yn cael eu nodi ynghylch oedolion/teuluoedd.

Pwynt Dysgu – Pandemig COVID 19 a thrawma mechnïol

Cafwyd effaith amlwg ar y gweithwyr proffesiynol sy'n delio'n uniongyrchol ag Oedolyn A a'i theulu yn llywio hunan-esgeulustod, gallu meddyliol a gwrthwynebiad i dderbyn gwasanaethau trwy gydol pandemig COVID 19. Mae'n bwysig ystyried y gefnogaeth a gafodd gweithwyr proffesiynol unigol yn ystod y cyfnod eithriadol hwn a'r effaith arnynt a'u harferion gweithredol dyddiol. Cydnabyddir bod effaith ar weithwyr wrth weithio gydag unigolion sy'n hunan-esgeuluso, ac sydd yn y pen draw yn cael rôl yn arsylwi ar iechyd person sy'n dirywio'n araf. Mae'r gweithwyr unigol mewn perygl o brofi trawma mechnïol sy'n debygol o effeithio ar eu lles. Mae'n bwysig bod hyn yn cael ei gydnabod, a bod staff yn derbyn y gefnogaeth briodol gan bob asiantaeth i sicrhau eu lles.

Argymhelliad: Mae'r Adolygwyr yn ymwybodol bod APB a gyhoeddwyd yn ddiweddar (APB 02/2020) yn y rhanbarth hefyd wedi nodi'r risg o drawma mechnïol i weithwyr proffesiynol mewn sefyllfaoedd sy'n ymwneud â hunan-esgeulustod. Argymhellir felly, ar y cyd â'r dysgu sy'n deillio o'r adolygiad hwn, y camau gweithredu sy'n deillio o APB 02/2020, yn cael eu datblygu fel blaenoriaeth.

Pwynt Dysgu - Dull Dysgu sy'n Canolbwyntio ar y Person / Chwilfrydedd Proffesiynol

Roedd gweithwyr proffesiynol trwy gydol eu cyswllt ag Oedolyn A yn ymwybodol o'i gwrthwynebiad i dderbyn gwasanaethau. Mae'n broffesiynol heriol gweithio gydag unigolion sy'n gwrthsefyll gweithio gydag asiantaethau. Er, parhaodd y Nyrsys Ardal i ddangos arferion cadarnhaol, gan gynnig gwasanaethau yn rhagweithiol trwy gydol eu cyfranogiad i holl aelodau'r teulu a cheisio rhoio gyda gwrthwynebiad Oedolyn A i ymgysylltu.

Mae ymchwil yn dweud wrthym fod dull perthynol yn hanfodol wrth weithio gyda chleientiaid anwirfoddol mewn gwaith cymdeithasol sy'n cynnwys y rhai nad ydynt yn ymateb i unrhyw gyswllt, ac mae hyn yn drosglwyddadwy i bob gwasanaeth wrth weithio gyda hunan-esgeulustod. Mae gweithio gyda'r rhai sy'n gwrthsefyll yn

cymryd amser ac yn gofyn am fod yn agored a thryloywder ac i fod yn glir am bryderon. (Gwaith Cymdeithasol, Caeredin).

Argymhelliad - Wrth weithredu'r pecyn cymorth hunan-esgeulustod, dylai Bwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro gynnig hyfforddiant a chymorth i staff am weithio gyda gwrthwynebiad. Dylai hyn gynnwys yr egwyddorion o ymgysylltu â'r rhai sy'n gwrthsefyll ymyrraeth gwasanaeth neu barodrwydd i gydsynio, er mwyn hyrwyddo gwell dealltwriaeth gan ymarferwyr o ymddygiad y rhai sy'n hunan-esgeuluso a gwell canlyniadau i unigolion.

Datganiad gan yr Adolygydd/Adolygwyr			
ADOLYGYDD 1		ADOLYGYDD 2 (fel y bo'n briodol)	
Datganiad o annibyniaeth ar yr achos <i>Datganiad Sicrwydd Ansawdd o gymhwyster</i>		Datganiad o annibyniaeth ar yr achos <i>Datganiad Sicrwydd Ansawdd o gymhwyster</i>	
<p>Rwy'n gwneud y datganiad canlynol sy'n berthnasol i'r cyfnod cyn imi fod yn rhan o'r adolygiad dysgu hwn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na fûm yn uniongyrchol gyfrifol am yr unigolyn na'r teulu, nac wedi rhoi cyngor proffesiynol ar yr achos • Nid wyf wedi bod yn rheolwr llinell uniongyrchol i'r ymarferwr/ymarferwyr sy'n rhan o'r achos • Mae gennyf y cymwysterau, yr wybodaeth, y profiad a'r hyfforddiant priodol i gynnal yr adolygiad • Cynhaliwyd yr adolygiad yn briodol ac roedd yn drylwyr ei ddadansoddiad a'i werthusiad o'r materion a nodir yn y Cylch Gorchwyl 		<p>Rwy'n gwneud y datganiad canlynol sy'n berthnasol i'r cyfnod cyn imi fod yn rhan o'r adolygiad dysgu hwn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na fûm yn uniongyrchol gyfrifol am yr unigolyn na'r teulu, nac wedi rhoi cyngor proffesiynol ar yr achos • Nid wyf wedi bod yn rheolwr llinell uniongyrchol i'r ymarferwr/ymarferwyr sy'n rhan o'r achos • Mae gennyf y cymwysterau, yr wybodaeth, y profiad a'r hyfforddiant priodol i gynnal yr adolygiad • Cynhaliwyd yr adolygiad yn briodol ac roedd yn drylwyr ei ddadansoddiad a'i werthusiad o'r materion a nodir yn y Cylch Gorchwyl 	

Adolygydd 1 (Llofnod)	Adolygydd 2 (Llofnod)
Enw (Priflythrennau)	Enw (Priflythrennau)
Dyddiad	Dyddiad

<i>Cadeirydd y Panel Adolygu</i> (Llofnod)
Enw (Priflythrennau)
Dyddiad

Proses Adolygu Ymarfer Oedolion

I gynnwys yn gryno yma:

- *Y proses y mae'r Bwrdd Diogelu Oedolion yn ei dilyn a'r gwasanaethau a gynrychiolir ar y Panel Adolygu*
- *Cynhaliwyd digwyddiad dysgu a'r gwasanaethau a fu'n bresennol*
- *Hysbyswyd aelodau'r teulu, ceisiwyd eu barn a chawsant eu cynrychioli trwy'r digwyddiad dysgu a rhoddwyd adborth iddynt*

Cynrychiolwyd yr asiantaethau canlynol ar y Panel Adolygu:

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
Gwasanaethau Oedolion Awdurdod Lleol Caerdydd:
Diogelu Awdurdod Lleol Caerdydd
Darparwr Gofal a Chymorth i Ferch 2
Heddlu De Cymru
Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwllans Cymru y GIG

Cynhaliwyd Digwyddiad Dysgu ar 14 Mawrth 2024 gyda gweithwyr proffesiynol o'r Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion, Tîm Anableddau Dysgu, Tîm Diogelu Gwasanaethau Oedolion, BIP Caerdydd a'r Fro, Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwllans Cymru (YGAC) a Darparwr Gofal a Chymorth Merch 2. Yn anffodus, nid oedd yr Heddlu yn gallu mynychu oherwydd ymrwymadau gwaith eraill. Mae barn y meddygon teulu wedi cael eu casglu trwy gynnull cyfarfod ar wahân yn dilyn y digwyddiad dysgu.

Cytunodd Cadeirydd yr Adolygiad a'r Adolygwyr i gysylltu â merched Oedolyn A trwy Reolwr Darparwr Gofal a Chymorth Merch 2 sydd â pherthynas dda â'r chwiorydd. Cytunwyd y byddai Rheolwr y Darparwr Gofal a Chymorth yn rhoi taflen i Ferch 1 am y broses Adolygu Ymarfer Oedolion ac yn esbonio beth mae hynny'n ei olygu ac yn cynnig trefnu i ni gysylltu â hi. Mae Merch 1 wedi gwrthod y cynnig hwn ar ran y teulu. Cynigiwyd cyfle i ferch 1 ddarllen yr adolygiad cyn ei gyhoeddi, eto trwy Reolwr y Darparwr Gofal a Chymorth, fodd bynnag, gwrthododd y cynnig ac mae wedi gofyn am dderbyn copi o'r adroddiad ar ei gyhoeddi.

Teulu X wedi gwrthod cyfrannu

At ddefnydd Llywodraeth Cymru'n unig

Dyddiad y cafwyd yr wybodaeth

Dyddiad anfon llythyr cydnabod i Gadeirydd y Bwrdd Diogelu Oedolion

.....

Dyddiad anfon at yr arolygiaethau/Arweinwyr Polisi perthnasol

Asiantaethau	Oes	Nac oes	Rheswm
AGGCC	☐	☐	
Estyn	☐	☐	
AGIC	☐	☐	
Arolygiaeth Cwnstabiliaeth Ei Fawrhydi	☐	☐	
Arolygiaeth Prawf Ei Fawrhydi	☐	☐	

Atodiad 1: Cylch gorchwyl

Atodiad 2: Amserlen gryno

Atodiad 1

Cylch Gorchwyl ar gyfer Adolygiad Ymarfer Oedolion (Cryno)

Parthed: AYO 01/2021

Cyflwyniad

Caiff adolygiad ymarfer oedolion cryno ei gomisiynu gan Fwrdd Diogelu Plant Caerdydd a Bro Morgannwg yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Gweithio gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl: Cyfrol 3. Comisiynir adolygiad ymarfer oedolion cryno pan fo plentyn mewn perygl sydd heb, ar unrhyw ddyddiad yn ystod y 6 mis cyn dyddiad y digwyddiad, fod yn berson y mae'r awdurdod lleol wedi penderfynu gweithredu i'w ddiogelu rhag cam-drin neu esgeulustod yn dilyn ymholiad gan awdurdod lleol a'i fod wedi:

- marw; neu
- gael anaf a allai beryglu ei fywyd; neu
- ddioddef amharwyd ar ei iechyd mewn ffordd ddifrifol a pharhaol.

Cylch Gorchwyl

Cytunwyd ar y cylch gorchwyl isod ar gyfer yr adolygiad hwn:

- Amserlen yr adolygiad fydd **1 Ionawr 2020– 4 Mehefin 2021**
- Bydd y gwasanaethau canlynol yn llunio amserlen o ddigwyddiadau arwyddocaol o ran eu gwaith â'r Oedolyn, yn ystod y cyfnod uchod. Yna caiff amserlen gyfunol ei llunio.

Aelodaeth y panel:

- Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
- Heddlu De Cymru
- Diogelu Oedolion Caerdydd gan gynnwys Anabledau Dysgu
- Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru

- Ategi

-

Tasgau Craidd (adolygiad ymarfer oedolion cryno)

- Penderfynu a yw'r penderfyniadau a'r camau gweithredu yn yr achos yn cydymffurfio â pholisi a gweithdrefnau'r gwasanaethau a'r Bwrdd a enwir.
- Archwilio gwaith rhyngasiantaethol a gwasanaethau ar gyfer yr unigolyn a'i deulu.
- Penderfynu i ba raddau yr oedd penderfyniadau a chamau gweithredu'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
- Gwahodd cyfraniadau i'r adolygiad gan aelodau priodol o'r teulu a rhoi gwybodaeth iddyn nhw am gynnydd.
- Ystyried unrhyw archwiliadau neu waith cyfochrog o ran yr achos.
- Cynnal digwyddiad dysgu i ymarferwyr a nodi'r adnoddau gofynnol.
- Archwilio a deall y cyd-destun lle roedd gweithwyr proffesiynol yn gweithio a'r effaith a gafodd hyn ar gamau gweithredu a wnaed a gwneud penderfyniadau.

Tasgau penodol y Panel Adolygu

- Nodi a chomisiynu adolygydd/wyr i weithio gyda'r *Panel Adolygu* yn unol â'r canllawiau ar adolygiadau cryno ac estynedig.
- Cytuno ar yr amserlen.
- Nodi'r asiantaethau, gwasanaethau perthnasol a gweithwyr proffesiynol i gyfrannu at yr adolygiad na chysylltwyd â nhw eisoes gan Grŵp Adolygu Achosion Caerdydd a'r Fro, llunio amserlen a throsolwg achos cychwynnol, a nodi unrhyw gamau gweithredu a gymerwyd yn syth eisoes.
- Llunio amserlen gyfunol, dadansoddiad cychwynnol a damcaniaethau.
- Cynllunio gydag adolygydd/wyr ddigwyddiad dysgu i ymarferwyr, i gynnwys nodi pwy sy'n dod, a threfniadau i'w paratoi a'u cynorthwyo cyn ac ar ôl y digwyddiad, a threfniadau adborth.
- Cynllunio gyda'r adolygydd/wyr drefniadau cyswllt â'r unigolyn ac aelodau'r teulu cyn y digwyddiad.
- Cael ac ystyried yr adroddiad adolygu ymarfer oedolion drafft i sicrhau bod y cylch gorchwyl wedi'i fodloni, trafod y damcaniaethau cychwynnol, a nodi a chynnwys unrhyw ddysgu ychwanegol yn yr adroddiad terfynol.

- Cytuno ar gasgliadau'r adolygiad ac ar gynllun gweithredu amlinellol, a gwneud trefniadau i'w cyflwyno i Grŵp Adolygu Achosion Caerdydd a'r Fro a'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol ar gyfer ystyriaeth a chytundeb.
- Creu sesiwn briffio 7 munud ar y dysgu a nodwyd o'r Adolygiad Ymarfer Oedolion.
- Cynllunio trefniadau i roi adborth i aelodau'r teulu a rhannu cynnwys yr adroddiad ar ôl i'r adroddiad ddod i ben a chyn ei gyhoeddi.

Tasgau'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol

- Ystyried a chytuno ar unrhyw bwyntiau dysgu i'r Bwrdd gael eu cynnwys yn yr adroddiad terfynol neu'r cynllun gweithredu.
- Y *panel adolygu* i gwblhau'r adroddiad a'r cynllun gweithredu.
- Y Bwrdd Diogelu Rhanbarthol i anfon yr Adroddiad a'r Cynllun Gweithredu i'r asiantaethau perthnasol i roi sylw terfynol arnyn nhw cyn eu cymeradwyo a'u cyflwyno i Lywodraeth Cymru.
- Cadarnhau trefniadau ar gyfer rheoli'r cynllun gweithredu amlasiantaethol gan yr Is-grŵp Adolygu, gan gynnwys sut caiff gwelliannau i wasanaethau eu nodi, eu monitro a'u hadolygu.
- Cyhoeddi'r cynllun ar wefan y Bwrdd Diogelu Rhanbarthol.
- Cytuno i'w ddsbarthu i asiantaethau, gwasanaethau a gweithwyr proffesiynol perthnasol.
- **Cyd-gadeirydd Bwrdd Diogelu Oedolion Bro Morgannwg** fydd yn gyfrifol am wneud unrhyw sylwadau cyhoeddus ac ymateb i ddiddordeb gan y cyfryngau yn yr adolygiad tan y cwblheir y broses.

Unrhyw adolygiadau cyfochrog

- Mae'r broses Crwner wedi dod i ben ac wedi dod o hyd i achos naturiol marwolaeth a gyfrannwyd ato gan hunan-esgeulustod.

Atodiad 2

Amserlen Gryno

Ionawr 2020	Oedolyn A wedi'i gludo i'r ysbyty o gartref. Roedd Darparwr Gofal Merch 2 wedi codi pryderon gyda'r Awdurdod Lleol am fod Oedolyn A ar lawr ei chartref. Gofynnodd Gweithiwr Cymdeithasol Merch 2 am ymweliad meddyg teulu. Pan nad oedd y meddyg teulu yn gallu cael mynediad, gofynnodd y Gweithiwr Cymdeithasol am wiriad lles gan yr heddlu trwy 101 a oedd yn gorfodi mynediad a gofyn am bresenoldeb YGAC. HDC wedi'i gyflwyno gan yr heddlu ac Adroddiadau Diogelu a gyflwynwyd gan YGAC.
Chwefror 2020	Arhosodd Oedolyn A yn yr ysbyty gyda wiser pwysau gradd 3. Gwrthododd ymyriadau awgrymedig mewn perthynas â chynllunio rhyddhau. Cafodd ei throsglwyddo i ail ysbyty ar gyfer adsefydlu. Gofynnodd Nyrsys Ardal am asesiad capasiti cyn ei rhyddhau, ac ystyriwyd bod hyn yn ddiangen gan staff yr ysbyty gan fod gan Oedolyn A gapasiti.
Mawrth 2020	Cyfarfod Tîm Amlddisgyblaethol a gynhaliwyd i gynllunio ar gyfer rhyddhau. Gwrthododd Oedolyn A adolygiad clwyfau gan y Tîm Iachau Clwyfau. Ysgrifennodd at ddarparwr gofal Merch 2 yn cynghori na fyddai ei merch angen cymorth ganddynt yng ngoleuni'r cyfnod clo Covid. Roedd Oedolyn A yn feddygol addas i'w ryddhau ar ddiwedd y mis, gan symud gyda ffrâm Zimmer a defnyddio'r toiled yn annibynnol ond yn aros am wely ysbyty gartref.
Ebrill 2020	Rhyddhawyd o'r ysbyty ar 8 Ebrill ac ymwelwyd gartref gan Nyrsys Ardal ar 9 Ebrill. Cynllun ar gyfer ymweliadau dyddiol ar gyfer gofal clwyfau i'r wiser pwysau. Roedd Oedolyn A yn adrodd ei bod mewn poen ac nad oedd yn gallu cerdded. Parhaodd i newid ei rhwymyn ei hun yn erbyn cyngor y Nyrsys Ardal.
Mai 2020	Mae Nyrsys Ardal yn parhau i fynychu'r eiddo ar gyfer gofal clwyfau. Brysbennu ffôn a gynhaliwyd gan feddyg teulu ar ôl pryderon a godwyd gan Nyrs Ardal am iechyd meddwl Oedolyn A. Gwrthodwyd atgyfeiriadau at Dîm Adnoddau Cymunedol, Tîm Iechyd Meddwl, Ffisiotherapi ac Iechyd Galwedigaethol i gyd gan Oedolyn A.
Mehefin 2020	Pryderon a godwyd gan Nyrs Ardal i feddyg teulu ynghylch capasiti Oedolyn A. Atgyfeirio at y Tîm Adnoddau Cymunedol. Yn dilyn ymweliad ag Oedolyn A ar 22 Mehefin cysylltodd Nyrsys Ardal â Thîm Diogelu'r Bwrdd Iechyd ac ar

	24 Mehefin gwnaeth adroddiad diogelu i'r Awdurdod Lleol a gaewyd yn ddiweddarach oherwydd bod gan Oedolyn A gapasiti.
Gorffennaf 2020	Nyrsys Ardal yn ymweld dair gwaith yr wythnos am ofal clwyfau. Gwnaeth y Tîm Anableddau Dysgu ymdrechion i gysylltu ag Oedolyn A a'i chwaer dros y ffôn. Nid atebwyd y galwadau hyn.
Awst 2020	Nyrsys Ardal yn parhau i fynychu ar gyfer gofal clwyfau. Adroddwyd bod y clwyf yn gwella. Cyswllt ag Oedolyn A gan ddarparwr gofal Merch 2. Gwrthododd Oedolyn A gymorth ar hyn o bryd ond gofynnodd am alwad yn ôl mewn ychydig wythnosau.
Medi 2020	Nyrsys Ardal yn newid i ddwywaith yr wythnos ar gyfer gofal clwyfau. Cyfeiriodd Nyrs Ardal Oedolyn A at feddyg teulu oherwydd marwchwydd i'r coesau. Cynigiodd meddyg teulu ymweliad cartref a wrthodwyd. Dogfennodd Nyrsys Ardal fod Oedolyn A yn symud llai ac yn llonydd y rhan fwyaf o'r amser. Roedd cyswllt ag Oedolyn A gan y Tîm Anableddau Dysgu a ddogfennodd Oedolyn A yn ansicr am Ferch 2 yn dychwelyd i weithgareddau. Gwrthododd gymorth gan y darparwr gofal ar gyfer Merch 2 ddiwedd y mis. Cafodd Oedolyn A ei ryddhau o'r Tîm Iachau Clwyfau.
Hydref 2020	Dogfennodd Nyrs Ardal fod Oedolyn A wedi ymddangos o dan ddylanwad a dywedodd ei bod wedi yfed fodca y bore hwnnw a bod alcohol wedi ei helpu i ymlacio. Cysylltwyd ag Oedolyn A gan y Tîm Anabledd Dysgu a dywedodd bod y teulu'n iawn. Cafodd meddyg teulu sgwrs gydag Oedolyn A dros y ffôn oherwydd coesau chwyddedig ac anghyfforddus. Gwrthodwyd ymweliad cartref ar gyfer archwiliad.
Tachwedd 2020	Adroddwyd fod y clwyf wedi'i heintio, gwrthfotigau wedi'u cynghori gan y Nyrs Ardal. Cysylltwyd ag Oedolyn A gan y Tîm Anabledd Dysgu. Gofynnodd Oedolyn A am alwadau ffôn llai aml. Gwrthodwyd cymorth gan ddarparwr gofal ar gyfer Merch 2 eto gan Oedolyn A.
Rhagfyr 2020	Roedd y clwyf yn parhau i fod wedi'i heintio ac roedd Oedolyn A yn derbyn gwrthfotigau ond nid oedd wedi dechrau eu cymryd. Nodwyd bod gwely Oedolyn A yn anhrefnus, gan effeithio ar ei gallu i orwedd. Gofynnodd Oedolyn A am alwadau gan y Tîm Anableddau Dysgu i leihau i unwaith y mis. Nid oedd darparwr gofal Merch 2 yn gallu cysylltu ag Oedolyn A.
Ionawr 2021	Lleihawyd ymweliadau Nyrsys Ardal i unwaith yr wythnos. Nodwyd bod gwely ysbyty Oedolyn A yn anhrefnus a rhoddwyd cyngor.
Chwefror 2021	Nodwyd bod y clwyf wedi'i wella a rhyddhawyd Oedolyn A o'r Gwasanaeth Nyrsio Ardal. Yn yr ymweliad olaf roedd gwely Oedolyn A dal yn anhrefnus.
Mawrth 2021	Derbyniodd meddyg teulu lythyr gan Oedolyn A yn gofyn am dabledi dŵr ac adrodd bod ei choesau wedi chwyddo ac

	nad oedd hi'n gallu sefyll. Cofnodwyd y llythyr gan staff gweinyddol. Cododd darparwr gofal Merch 2 gyda'r Tîm Anableddau Dysgu y ffaith nad oeddent wedi gallu cysylltu ag Oedolyn A. Nodwyd nad oedd unrhyw alwadau wedi cael eu gwneud i Oedolyn A gan y Tîm Awdurdod Lleol ers mis Rhagfyr. Ychwanegwyd Oedolyn A yn ôl at y rhestr o deuluoedd i gysylltu â nhw (mewn perthynas â Merch 2).
Ebrill 2021	Derbyniodd meddyg teulu gais am feddyginiaeth ar gyfer Oedolyn A. Roedd angen adolygiad meddyginiaeth ac anfonwyd llythyr at Oedolyn A yn cynghori bod angen iddi siarad â'r meddyg teulu.
Mai 2021	Ymatebodd YGAC i alwad gan ferch Oedolyn A a adroddodd fod ei mam wedi syrthio o'i gwely tua 2 fis yn ôl. Roedd chwaer Oedolyn A wedi mynychu'r eiddo ac wedi cysylltu â 999. Cafodd Oedolyn A ei chludo i'r ysbyty lle bu farw.